

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Yeri'at Shelomoh ...

Pappenheimer, Salomon Seligmann

המלש, מיהנפפ

Dyhernfurth, [5]571 [1810/11]

אל העירי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8834

כל פסול שזלשו' ז"ל כגון כו בכשר ולא בפסול . סוכה
 פסולה לזית כסולין . פסולין ומכשירין . ר"ל סוכה
 כפסולה ודבר גרוע שאין ראוי שיחזר עס המעולה
 המכוון בדבר ולהיות עמו ביחוס אחד . וההקד
 כשיר דהיינו ראוי וכשר להיות ביחוס עם המעולה
 המכוון :

יריעה רא

חקק . פתח . חרת . קעקע . הורחח
 על רשימת אותיות ושאר צורות בעט ברזל על או'
 שטח . והוא חלק מן האומנות הנקרא (פלאסטיק)
 ובדרך הפרטי יורה פעל דוקק על עשית אותיות
 וצורות חלולות דהיינו שוקעות . שמוצב מן שטח העץ
 והאבן חלקים קטנים ע"י עט ברזל (גרופל . מייסל)
 ועושה חלולים חלולים בצורת האותיות והצורות שרונה
 לצייר . זהו מין הכתיבה נקרא חקיקה (טיהפע
 זייכנונג) ובל' האומנים נקרא (איטרעליף) . כמו
 מישר על המחקה (מ"א ו' ל"ח) פי' שלא לפה זהב
 את השטח כולו רק בחוד חלל הצורות החקוקות
 השוקעות לפה זהב עד שהיו הצורות נראות כאלו היו
 חקוקים בחתיכה של זהב . וכן חקקי כבלע משכן לו
 (ישעי' כ"ב ט"ז) דהיינו חלל בצורת קבר . ועל
 סכר חקה (שם ל' ח') כעין שרשמים בצפורן על
 הדף שהרשימה שוקעת . על כפיס חקתך (שם מ"ט
 י"ז) וחקות עליה עיר (יחזקאל ד' א') מחקה על
 על הקיר ללמי כשדים חקוקים (שם כ"ג י"ד) ודומיהם .
מענין חקק שם חקק . כמו חק עולם . חקת
 משפט . העדות והחקים . מיוז דבר הבלתי
 מחובר מענינו שהוא מחויב מזד הטבע או מזד המוסר
 או מזד השכל רק המצוה על החיוב ההוא הוא בלבדו
 יודע טעמו של זה החיוב אלא שמתעס הכמוס עמו אינו
 רוצה לגלות טעמו של דבר זה הנקרא בלשון עברי
 חק (גזעטן) ונותן החק יקרא מחקק (גזען געבר)
 והוא שם מושאל מלשון חקיקה ורשימה על לוח אבן
 ועץ או שאר דבר . והענין בזה כי כל דבר שחיובו
 מחובר מזד החיוב הטבעי או המוסר והשכל אי אפשר
 שיהי נשכח לעולם שכל זמן שני אדם חיים על
 האדמה נחברר להם תמיד חיוב זה הדבר משא"כ
 דבר שלא נחברר חיובו למקבלים הוא קל שישתכח

ושיחבטל ברבות הימים מאחר שלא נודע טעמו של
 דבר . או שיחכה ע"י תוספת וברעון . וכדי להציל
 מן השכחה והשנוי הי' צריך מיד בשעת נתינתו שיהי'
 נכתב בספר לזכרון ולמשמרת לדורות הבאים . ועדיין
 הי' אפשר שיזמחק הכתב ברבות הזמן לפיכך היו
 חוקקין את דברי החק על לוח אבן ובכתיבה שוקעת
 שהוא כתב המתקיים ביותר מכל מיני הכתיבות שכל
 אות ואות הנחקק הרי הוא כמונה בקופסא מושמר מן
 ההפסד . משום כך נקרא כל דבר חיוב שלא נתגלה
 טעמו בשם חקק ע"ש ההצטרפות שיהי' חקוק בספר
 לזכר עולם וכמ"ש ועל ספר חקה וזהו ליום אחרון
 לעד עד עולם (ישעי' למ"ד ח') . מי יתן בספר
 ויחקו לעד בצור יתבונן (איוב י"ט כ"ג כ"ד) . ומענין
 חק של דבר הבלתי מחובר בטעמו נשתרשב הלשון
 לקרא ג"כ בשם חק כל דבר כמותי ומשפרי' שלא
 מחובר מענינו שיהי' דוקא כך וכך לא פחות ולא יותר
 רק הגוון המגביל שיעורו הוא לבדו יודע טעם
 השיעור שיהי' כך לא כך נקרא חק (איוב ואך) כמו
 מדוע לא כליתם חקכם ללכן (שמות ה' י"ד) שהי'
 אפשר להוסיף או לגרוע שיעור הלכנים אך עוקן החוק
 הגביל שיעורם על כך מוגבל . וכן כי חקך וחק בניך
 נתנו (ויקרא י' ג') . בעשותו למחר חק (איוב
 כ"ח כ"ו) . ואשר עליו חקי (שם ל"ח י') דהיינו
 עד היכן יתפשט . הידעת חקות שמים (שם שם
 ל"ג) . חקות ירח וכוכבים . חקות שמים וארץ
 (ירמי' ל"א ול"ג) ודומיהם . ובחלק הרביעי מזה
 החבור יתבאר ההבדל בין חק ומשפט עדות מורה
 ומצוה וכו' אם יגור ה' בחיים .
ומלת פתח . מורה על הרשימה והכתיבה
 הכוללת (ערהאנגע זייכנונג .
 באפרעליף) והוא נעשה בדרך זה שרושם תחלה על
 הלוח תמונת אותיות או שאר צורות וגורד סביבות
 אותן הרשימות גם באויר שביניהם מגוף הלוח כעובי
 אצבע או פחות ויותר עד שיושאר האותיות בולטות
 על שטח הלוח מאחר שכל מה שסביבותם נגרד וכחצב .
 והוא ג"כ כתב המתקיים יותר מן הכתב הנכתב
 בקולתם בדיו או בשאר צבע על שטחו של דבר אלא
 שאינו מתקיים כ"כ ככתב של חקיקה ועקיעה שקדם
 זכרו לפי שדבר השוקע רחוק יותר מן ההפסד מן כתב
 הכולט שאפשר שיפושף ויומחק באורך הזמן . והוא
 ענין פתוחי חוקים הפתח את האננים (שמות כ"ח ט')
 פתוחי